

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2009/44 (Siyasî Parti Malî Denetimi)

Karar Sayısı:2011/25

Karar Günü:28.9.2011

R.G. Tarih-Sayı:27.10.2011-28097

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Milliyetçi Hareket Partisi'nin 2008 yılı kesinhesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Milliyetçi Hareket Partisi'nin 2008 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda; 'Dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle' karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Parti'nin Anayasa Mahkemesi'ne verdiği 2008 yılı kesinhesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren esas inceleme raporu, Anayasa, Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde, Milliyetçi Hareket Partisi'nin 2008 yılı gelirleri toplamının 25.751.836,20 TL ve giderleri toplamının 24.555.757,53 TL olduğu, 4.927.389,75 TL'nin nakit mevcudu olarak 2009 yılına devrettiği ve gelirleri ve giderleri arasındaki 3.731.311,08 TL farkın ise gider fazlası olarak 2009 yılına devrettiği, gelir ve borç rakamları toplamı ile gider ve nakit devir rakamları toplamının birbirine denk olduğu görülmüştür.

A- Gelirlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Gelirleri

Milliyetçi Hareket Partisi Genel Merkezi'nin 2008 yılı gelirleri toplamı 20.684.130,43 TL olarak gösterilmiştir.

Bunun 13.995.780 TL'si bağış gelirleri(hazine yardımı), 4.971.732,40 TL'si bir önceki yıldan devreden nakit para, 1.691.111,03 TL'si banka gelirleri, 25.200 TL'si milletvekili aidat geliri ve 307 TL'si diğer gelirlerden oluşmaktadır.

Genel Merkez'in defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede, gelirlerinin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Gelirleri

Milliyetçi Hareket Partisi'nin 81 il örgütünün 2008 yılı gelirleri toplamı 5.067.705,77 TL olarak gösterilmiştir.

Bunun 4.191.286,23 TL'si bağış gelirleri, 708.149,56 TL'si üye yıllık aidatı, 6.565,84 TL'si diğer gelirler ve 161.704,14 TL'si ise 2007 yılından devreden nakit mevcudundan oluşmaktadır.

İl örgütlerinin kesinhesap çizelgelerinin gelir bölümünde yapılan incelemede, gelirlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

B- Giderlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Giderleri

Milliyetçi Hareket Partisi Genel Merkezi'nin 2008 yılı giderleri toplamı 19.694.934,35 TL olarak gösterilmiştir.

Bunun 2.178.452,53 TL'si personel giderleri, 465.834,96 TL'si demirbaş alım giderleri, 600.438,19 TL'si 2007 yılından devredip ödenen borçlar, 9.473.279,68 TL'si bayrak, rozet, afiş, yayın vb. giderler ve 6.976.928,99 TL'si diğer genel giderlerden oluşmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi Genel Merkezi'nin 2008 yılı defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan incelemede, aşağıda belirtilenler dışındaki giderlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

1- Aşağıda ayrıntısı belirtilen muhasebe fişi ve eki belgeler incelendiğinde Parti görevlilerinin çeşitli vergileri zamanında ödememeleri sonucu oluşan gecikme zammı ve cezaların Parti bütçesinden ödendiği görülmüştür.

Parti yetkilileri konu ile ilgili '*Çankaya Belediye Başkanlığı'na ödenen, Genel Merkez Binası ile ilgili olarak arsanın binaya dönüşümünün süresinde yapılamaması sebebiyle kesilen cezalar ile çeşitli sebeplerle süresinde ödenemeyen arsa vb. vergi cezalarını içermektedir.*' şeklinde açıklama yapmışlardır.

Parti görevlilerinin kişisel kusurlarından kaynaklanan 38.129,05 TL harcamanın parti amaçlarına uygun ve parti tüzel kişiliği adına yapılmış bir harcama olarak kabul edilmesi imkanı bulunmamaktadır.

Yevmiye tarih ve no	Alındı tarih ve no	Mahiyeti	Tutarı (TL)
25.4.2008/115	25.4.2008/1998	Çankaya Belediyesi diğer cezalar	3.300
7.11.2008/305	7.11.2008/20081107030860000331	06 TCD 12 Plakalı araç Motorlu Taşıtlar Vergisi gecikme zammı	6,32

Esas Sayısı:2009/44 (Siyasî Parti Malî Denetimi)
Karar Sayısı:2011/25

22.12.2008	A2AD0027/22.12.2008	SGK 1999/1 dönem İPC gecikme tutarı	658,58
31.12.2008/358	3851/31.12.2008	Çevre temizlik vergisi 2008/1-2 dönemleri gecikme zammı	33,56
'	53538/31.12.2008	Arsa vergisi 2002/2 ve 2003/1-2 dönemleri gecikme zammı	5.976,72
'	53589/31.12.2008	Arsa Ek G. Menk. Vergisi 2003/1-2 dönemleri gecikme zammı	3.065,52
'	53590/31.12.2008	Arsa vergisi 2004/1-2 dönemleri gecikme zammı	2.518,95
'	53591/31.12.2008	Arsa vergisi ve Arsa T.K.V.K.P. 2005/1-2 dönemleri gecikme zammı	2.171,23
'	53592/31.12.2008	Arsa vergisi ve Arsa T.K.V.K.P. 2006/1-2 dönemleri gecikme zammı	11.672,99
'	53593/31.12.2008	Arsa vergisi ve Arsa T.K.V.K.P. 2007/1-2	6.929,91

		dönemleri gecikme zammı	
'	53593/31.12.2008	Arsa vergisi ve Arsa T.K.V.K.P. 2008/1-2 dönemleri gecikme zammı	1.795,27
		TOPLAM:	38.129,05

2- Aşağıda ayrıntısı gösterilen ödeme belgelerinde Avukat Hamit Kocabey'e vekalet sözleşmesinden doğan ücret ödemesi dışında diğer giderler adı altında ödemeler yapıldığı görülmüştür.

Parti yetkilileri konu ile ilgili '*Bu ödemeler sözleşme kapsamındaki iş ve işlemlerin takibi sırasında parti avukatı tarafından yapılan zarf-dosya, posta, haberleşme gibi ekstra masraflardan kaynaklanmıştır. Söz konusu bedeller vekalet sözleşmesi kapsamı dışında ekstra harcamalar olarak yasal belge mukabili kendisine ödenmiştir.*' şeklinde savunma yapmışlardır.

2820 sayılı Yasanın 70. maddesi hükmüne göre siyasi partilerin giderleri amaçlarına aykırı olamaz ve bütün giderleri, o siyasi parti tüzelkişiliği adına yapılır. Aynı maddesinin üçüncü fıkrasına göre beş milyon liraya (2008 yılı için 52,37 TL) kadar olan harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belge ile tevsik edilmesi zorunlu olmadığından, bu miktarı geçen harcamaların geçerli bir kanıtlayıcı belgeye dayanması gerekmektedir.

76. maddesinde de, 'Belgelendirilmesi gerektiği halde belgelendirilmeyen parti giderleri miktarınca parti malvarlığı, Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazineye irad kaydedilir' hükümleri yer almıştır.

Avukat Hamit Kocabey'le yapılan vekalet sözleşmesinin 2. maddesine göre vekil kendisine masraf adı altında yapılan ödemelerin sarf yerleri ile ilgili makbuz veya belgeleri partiye ibraz edecektir. Fakat avukata yapılan ödemelerde diğer giderler için herhangi bir belgenin eklenmediği görülmüştür. Sözleşmeye aykırı olarak yapılan diğer gider ödemelerinin hangi amaçla ve kime yapıldığı da anlaşılamamaktadır.

Yukarıdaki hükümlere göre belgelendirilmesi gerektiği halde belgelendirilmeyen ve parti amaçlarına uygun olduğu ve parti adına yapıldığı anlaşılamayan 530 TL tutarındaki giderin 75. ve 76. madde hükümleri uyarınca Hazine'ye irad kaydedilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Yevmiye No	Yevmiye Tarihi	Mahiyeti	Tutar(TL)
12	12.1.2008	Avukat Hamit Kocabey'e ücret dışında ödenen diğer masraf	200

44	13.2.2008	'	120
102	12.4.2008	'	65
162	11.6.2008	'	85
332	2.12.2008	'	60
		TOPLAM	530

3- Aşağıda ayrıntısı gösterilen kişiler adına düzenlenmiş seyahat harcamalarına(uçak bilet bedelleri) ilişkin belgelerle yapılan ödemeler gider kaydedilmiştir.

Parti yetkilileri konu ile ilgili 'Genel Merkez bina proje müellifi Ahmet Vefik Alp'in çalışanları binanın ruhsat aşamasında yapılan işlerin kontrolü amacıyla Ankara-İstanbul yol masraflarıdır. Uçak biletlerinin şahıs adına düzenlenmiş olması söz konusu harcamaların parti adına yapılmadığı anlamına gelmemektedir. Bu tür ödemeler parti iç kontrol sistemi dahilinde yapılmakta ve gerekli titizlikler gösterilmektedir. Ayrıca, bu ödemelerin 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 74. Maddesinin birinci fıkrasına 6111 sayılı Yasa ile eklenen hükümler çerçevesinde uygun olduğu düşünülmektedir. Zira yapılan ek'te; "... amaçlarına ulaşmak için görevlendirdikleri kişiler tarafından yapılan yurt içi ve yurt dışı seyahatlere ilişkin konaklama, yol masrafları ve diğer zorunlu harcamaları gider olarak kayıt edebilirler.' denilmektedir. şeklinde savunma yapmışlardır.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, 25.2.2011 günlü Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6111 sayılı Yasa ile 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun 74. maddesinin birinci fıkrasına eklenen ve savunmada belirtilen cümle hükmünün 2008 yılında yapılan söz konusu harcamalar için uygulanması mümkün değildir.

2820 sayılı Yasa'nın 70. maddesi hükmüne göre siyasi partilerin giderleri amaçlarına aykırı olamaz ve bütün giderleri, o siyasi parti tüzelkişiliği adına yapılır. Kişiler adına düzenlenen belgelere dayalı olarak yapılan ve aşağıda ayrıntısı gösterilen toplam 484,74 TL harcamanın parti tüzel kişiliği adına ve parti amaçlarına uygun yapılmış bir harcama olarak kabul edilmesi imkanı bulunmamaktadır. Söz konusu giderlerin 75. madde hükümleri uyarınca Hazine'ye irad kaydedilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Yevmiye tarih ve No	Yolcunun Adı Soyadı	Türü	Tutarı(TL)
11.7.2008/192	Aslı TEMEL	Uçak Bileti	242,37
'	Hande SARGIN	'	242,37

		TOPLAM	484,74
--	--	--------	--------

Sonuç olarak, parti adına ve amaçlarına uygun olarak yapılmayan yukarıdaki 3 maddede belirtilen giderlerin, parti tüzel kişiliği adına yapılmış bir harcama olarak kabul edilmesi mümkün görülmediğinden 2820 sayılı Kanun'un 70. maddesine aykırı olarak yapılan toplam 39.143,79 TL ödemenin, aynı Kanun'un 75. maddesi hükmü uyarınca Hazine'ye irad kaydedilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Giderleri

Milliyetçi Hareket Partisi'nin 81 il örgütünün 2008 yılı giderleri toplamı 4.860.823,18 TL olarak gösterilmiştir.

Bunun 869.748,42 TL'si kira giderleri, 73.584,13 TL'si bayrak, rozet, afiş, yayın vb. giderleri, 259.382,39 TL'si demirbaş giderleri ve 3.658.108,24 TL'si diğer genel giderlerden oluşmaktadır.

İl örgütlerinin 2009 yılına devreden nakit mevcudu 206.882,59 TL'dir.

Parti'nin il örgütlerinin 2008 yılı kesinhesap çizelgelerinin gider bölümü üzerinde yapılan incelemede, giderlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

C- Parti Mallarının İncelenmesi

Milliyetçi Hareket Partisi'nin 2008 yılı defter ve belgeleri üzerinde yapılan incelemede,

Parti'nin 2008 yılında 2820 sayılı Yasa'nın 74 üncü maddesi uyarınca değeri yüz milyon lirayı aşan 561.064,35 TL değerinde 200 adet taşıt ve demirbaş eşya niteliğinde taşınır mal ve 170.000.- TL değerinde taşınmaz mal ediniminin olduğu anlaşılmaktadır.

2008 yılında elde edilen 170.000.- TL değerindeki taşınmaz mal il örgütlerince elde edilmiştir. Söz konusu taşınmazlar hizmet binası olup satın alma yoluyla elde edilmiştir.

Parti tarafından 2008 yılında edinilen değerleri toplamı 561.064,35 TL olan 200 adet taşınır malların 465.834,96 TL tutarındaki 103 adedi Genel Merkez tarafından, 95.229,39 TL tutarındaki 97 adedi ise il örgütlerince edinilmiştir.

Parti Genel Merkezi'nce elde edilen 103 adet ve 465.834,96 TL değerindeki taşınır malların tamamı bilgisayar ve bilgisayar yedek parçaları ile muhtelif büro malzemeleri olup satın alma suretiyle edinilmiştir.

İl örgütlerince elde edilen 97 adet ve 95.229,39 TL değerindeki taşınır malların ise 20.000 TL değerindeki 1 adedi taşıt, kalanı ise muhtelif büro malzemeleri olup tamamı satın alma suretiyle edinilmiştir.

Milliyetçi Hareket Partisi'nin 2008 yılı kesinhesabının ve eklerinin incelenmesinde, Parti'nin Genel Merkez ve il örgütlerinin ihtiyacı için ve tamamı satın alma yoluyla elde edilen toplam 731.064,35 TL tutarındaki taşınır ve taşınmaz malların 2820 sayılı Yasa'ya uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

IV- SONUÇ

Milliyetçi Hareket Partisi'nin 2008 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda;

Esas Sayısı:2009/44 (Siyasî Parti Malî Denetimi)**Karar Sayısı:2011/25**

1- Parti'nin 2008 yılı kesin hesabında gösterilen 25.751.836,20 TL gelir ve 24.555.757,53 TL gider ile 4.927.389,75 TL nakit devrinin ve 3.731.311,08 TL borcunun Hazine'ye irad kaydedilenler dışında kalan bölümünün eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'na uygun olduğuna,

2- 2820 sayılı Yasa'nın 70. maddesine aykırı olarak partinin amaçlarına uygun olmayan ve parti tüzel kişiliği adına yapılmış harcama olarak kabulü mümkün görülmeyen 39.143,79 TL karşılığı Parti malvarlığının, aynı Yasa'nın 75. maddesi uyarınca Hazine'ye gelir kaydedilmesine,

OYBİRLİĞİYLE, 28.9.2011 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Haşim KILIÇ	Osman Alifeyyaz PAKSÜT	Fulya KANTARCIOĞLU
Üye	Üye	Üye
Ahmet AKYALÇIN	Mehmet ERTEN	Fettah OTO
Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Recep KÖMÜRCÜ	Engin YILDIRIM
Üye		Üye
Nuri NECİPOĞLU		Hicabi DURSUN
Üye		Üye
Celal Mümtaz AKINCI		Erdal TERCAN